

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **S. K.**
státní příslušnost: X
zastoupen advokátem JUDr. Hugem Körblem
Hybernská 1007/20, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 5. 2025, č. j. MV-61438-4/SO-2025,
takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 26. 5. 2025, č. j. MV-61438-4/SO-2025, a rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 3. 2025, č. j. OAM-43610-16/DP-2024, *se ruší* a věc *se vrací* žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 140 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Huga Körbla, advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce neúspěšně žádal o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na vysoké škole. Úkolem soudu bylo přezkoumat, zda správní orgány předložily důkazy nebo závažné a objektivní důvody o tom, že žalobce hodlá zneužít povolení jinému účelu. Nestalo se tak.

II. Rozhodnutí správních orgánů

2. Žalobce podal dne 15. 10. 2024 na Velvyslanectví České republiky v Akkře („velvyslanectví“) žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. K žádosti doložil potvrzení o přijetí ke studiu do navazujícího magisterského studijního programu *International Territorial Studies* na Fakultě regionálního rozvoje a mezinárodních studií Mendelovy univerzity v Brně ze dne 2. 5. 2024. Tento program se vyučuje v anglickém jazyce. Předpokládaná doba studia byla od 1. 9. 2024 do 31. 8. 2026.
3. Dne 15. 10. 2024 proběhl na velvyslanectví pohovor. Žalobce uvedl, že již v roce 2016 dosáhl vysokoškolského bakalářského vzdělání. V roce 2018 začal pracovat jako učitel. Na otázku, proč se k magisterskému studiu rozhodl až s takovým časovým odstupem, odpověděl, že dlouho hledal pracovní uplatnění, a současně ho časově vytěžovalo členství v nevládní křesťanské organizaci. V roce 2021 se mu naskytla možnost působit jako dobrovolník pro UNICEF, kde se dozvěděl, že by mohl získat pracovní místo, pokud dosáhne magisterského vzdělání. Nyní usiluje o možnost studovat, aby mohl po návratu do Ghany pracovat pro UNICEF.
4. Na otázku, proč si nezvolil studium ve své domovské zemi nebo v některé z anglofonních zemí, žalobce uvedl, že Česko je nejbezpečnější zemí. Na otázku, jaký je úřední jazyk Česka, odpověděl, že „je to asi český jazyk nebo holandský“. Uvedl, že k rozhodnutí studovat právě v Česku dospěl prostřednictvím vyhledávání na internetu: „sedl jsem si k internetu a začal jsem hledat a našel jsem ČR, našel jsem program, kde je ekonomika atd.“ Na otázku, zda ví, na jakých dalších univerzitách v Česku lze obdobný obor studovat, odpověděl záporně. Předpokládal, že studium bude zaměřeno na bezpečnost potravin, rozvojová studia a politické vědy. Od zvoleného oboru očekává, že u poskytne hlubší znalosti o světové ekonomice, politice, o dění v Latinské Americe, severní Asii a Africe.
5. K průběhu studia žalobce sdělil, že v prvním semestru bude mít předměty bezpečnost potravin a politické vědy, ve druhém pak humanitní vědy, diplomatický seminář a ekonomiku. Dodal, že některé předměty jsou hodnoceny třemi kredity a jiné dvěma. Výuka má probíhat na Mendelově univerzitě v Brně. Uvedl rovněž, že školné činí 75 000 Kč a měsíční náklady na ubytování 5 000 Kč. Studium hodlá financovat z příjmů vlastního obchodu, kde prodává notebooky. Podmínkou úspěšného dokončení studia je podle jeho informací zisk 120 kreditů a absolvování asi 11 volitelných předmětů. Po ukončení studia má obdržet certifikát a titul inženýra. Na dotaz, v jakých oborech se absolventi uplatní, žalobce nedokázal odpovědět.
6. Žalobci následně dostal otázky týkající se základních ekonomických pojmů a organizací, konkrétně OECD, UN, makroekonomie, AfDB a členských států EU. Žalobce nevěděl, co znamenají pojmy makroekonomie, OECD a AfDB. Ke zkratce UN uvedl, že jde o „United Nations“, a k dotazu na strukturu organizace odpověděl, že „máme sedm zemí, které jsou stálými členy“. K počtu členských států EU uvedl, že jich je 27. Na otázku, který stát se stal členem EU jako poslední, odpověděl, že některé země byly kandidátské, ale přesně neví. Pokud jde o politické problémy rozvojových zemí, zmínil ekonomické obtíže a politickou nestabilitu. Stejně odpověděl i na otázku týkající se hlavních rozvojových problémů Afriky.
7. Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra („OAMP“) rozhodnutím ze dne 19. 3. 2025, č. j. OAM-43610-16/DP-2024 („rozhodnutí OAMP“), zamítl žalobcovu žádost z důvodu podle § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců. Podle OAMP se při ústním

pohovoru zjistily skutečnosti nasvědčující tomu, že žalobce hodlá povolení k dlouhodobému pobytu zneužít k jinému účelu, než jaký uvádí v žádosti.

8. Při pohovoru žalobce podle OAMP nedokázal věrohodně odůvodnit svůj zájem o dané vzdělávání. Smysluplně neobjasnil, z jakého důvodu si pro své zamýšlené studium vybral právě Česko. Vycházel pouze z ničím nedoloženého a obecného tvrzení, že se jedná o nejbezpečnější zemi. Žalobce přitom nedokázal s jistotou určit úřední jazyk Česka. Uvedl, že je to buď český jazyk nebo holandština. Není ani zřejmé, z jakého důvodu si žalobce zvolil ke studiu právě Mendelovu univerzitu. Jiné univerzity a jejich programy ani nezvažoval. Krom toho, že studium zahrnuje ekonomii, nezmínil žádné jiné aspekty, které by se týkaly studia. Je sice pravdou, že uvedl správně výši poplatků za studium, avšak na otázku, aby podrobně uvedl, co všechno ví o studiu, pouze sdělil, že se bude učit o bezpečnosti potravin, rozvoji a politických vědách.
9. OAMP dále poukázal na žalobcovu nedostatečnou znalost struktury studijního programu. Žalobce na otázku týkající se vyučovaných předmětů odpověděl stručně a nepřesně. Zmínil, že se v prvním semestru budou učit dva předměty, přestože povinné předměty jsou tři a pro splnění kreditů musí absolvovat i další volitelné předměty. Rovněž chybně uvedl, že některé předměty mají dva či tři kredity, přestože se ve skutečnosti pohybují mezi čtyřmi až šesti kredity. K ukončení studia uvedl, že je nutné splnit 120 kreditů a poté získá titul inženýra. Ale nezmínil povinnou diplomovou práci ani státní závěrečnou zkoušku. Žalobce ani nezvládl uvést, jaké kariérní uplatnění mají absolventi zvoleného oboru.
10. Žalobce rovněž nedokázal smysluplně odpovědět na elementární otázky z ekonomie a fungování klíčových mezinárodních organizací, které by měl jako uchazeč o magisterské studium s politologicko-ekonomickým zaměřením znát, např. makroekonomii, OECD, AfDB a členské státy EU. Neprokázal ani znalost rozvojových projektů probíhajících v jeho domovské zemi. Tento nedostatek znalostí je o to závažnější, že oblast, o kterou má zájem, vyučuje na škole ve své domovské zemi a chce se v ní zdokonalit pro budoucí práci v UNICEF.
11. Každý žadatel by obecně měl již v době podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia umět objasnit volbu země, vzdělávací instituce a studijního programu, stejně jako motivaci ke zvolenému studiu a jeho budoucí využití v životě. Žalobce prakticky vůbec neobjasnil, z jakého důvodu si zvolil právě toto studium v Česku. OAMP neshledal, že by měl žalobce dostatečné informace o zamýšleném účelu pobytu. S ohledem na to, jak žalobce vypovídal, má OAMP vážnou pochybnost o motivaci a skutečném zájmu o vysokoškolské studium v Česku. Jeho žádost je pouze formální záminkou pro získání dlouhodobého pobytového oprávnění v Česku a potažmo schengenském prostoru.
12. Žalobce podal proti rozhodnutí OAMP odvolání. Namítal, že splnil všechny požadavky podle směrnice 2016/801 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair („studijní směrnice“) i zákona o pobytu cizinců. Jeho zájem o dané studium je skutečný a vážný. Obhajoval své jednotlivé odpovědi z pohovoru a uvedl, že si vybral Česko z důvodu kvalitního vzdělávacího systému, dostupných nákladů a silné akademické reputace. Poukázal rovněž na multikulturní prostředí, které mu umožní navázat kontakty s odborníky a zlepšit kariérní vyhlídky. Dále uvedl, že je patronem klubu WASH (rozvojový projekt zaměřený na vodu, sanitaci a hygienu) a dlouhodobě spolupracuje s UNICEF při jejich návštěvách na škole a vzdělávání

studentů. Svou motivaci ke studiu dále opírá o to, že zaplatil školné ve výši 75 000 Kč i ubytování ve výši 5 000 Kč a má u svého zaměstnavatele na dobu studia sjednané neplacené studijní volno.

13. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců („Komise“) rozhodnutím ze dne 26. 5. 2025, č. j. MV-61438-4/SO-2025 („rozhodnutí Komise“), žalobcovo odvolání zamítla. Shledala stejně jako OAMP, že je zde důvod pro neudělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců.
14. Komise neshledala, že by měl žalobce dostatečné informace o zamýšleném účelu pobytu. Při pohovoru blíže nevysvětlil svá obecná tvrzení týkající se volby vzdělávací instituce a studijního programu. Jeho povšechná tvrzení ve vztahu ke zvolenému účelu pobytu a jeho plnění na území Česka jsou nepřesvědčivá. Měl přitom při pohovoru prostor pro vyjádření a bylo v jeho zájmu, aby sdělil veškeré relevantní a co nejpřesnější informace vedoucí ke kladnému vyřízení jeho žádosti. Neobjasnil ale, čím jej studium na Mendelově univerzitě natolik zaujalo. Přitom daný studijní program zde nabízí celá řada vysokých škol. Ani neobjasnil, proč je pro něj podstatné získat politicko-ekonomické vzdělání právě v Česku.
15. Žalobce již měl mít zcela jasnou představu, co konkrétně chce studovat a jak to v praxi využít. Měl se seznámit s nabízenými studijními programy, vyhodnotit si jejich obsah a očekávaný výsledek studia vzhledem ke svým potřebám. V důsledku toho by měl umět jasně popsat obsah zvoleného studijního programu, obzvláště pokud chce investovat do studia nemalé finanční prostředky a přemýšlí-li nad zaměstnáním v UNICEF. Odpovědi žalobce ale nasvědčují spíše tomu, že o obsahu daného studia nemá bližší povědomí, pokud např. prohlásil, že jej zajímá ekonomika, politika a také rozvoj, ačkoli následně neprokázal ani základní orientaci v politicko-ekonomických tématech. Ze samotné motivace žalobce ke zvolenému studiu lze dovozovat závažné a objektivní důvody vedoucí k domněnce, že nebude plnit účel pobytového oprávnění, o které žádá.
16. Předložení všech náležitostí k žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia směřuje k naplnění obligatorních náležitostí podané žádosti. Tyto úkony však nevyvrací riziko zneužití povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Navíc pokud žalobce investoval čas, energii a peníze k realizaci plánovaného studia, tak lze očekávat, že zná okolnosti budoucího studijního pobytu a dokáže i věrohodně zdůvodnit a prezentovat zájem o něj, což se nestalo. Komise pak také vysvětlila, že v odvolacím řízení nemůže hodnotit nové skutečnosti (spolupráce žalobce s UNICEF, účast na rozvojových a dalších projektech, vzdělávání studentů v oblasti ochrany životního prostředí), které žalobce mohl a měl uvést již při ústním pohovoru.

III. Žaloba

17. Žalobce namítá nesprávné právní hodnocení věci ze strany správních orgánů. Žalobce nesouhlasí s tím, že by neměl v úmyslu plnit budoucí účel pobytu. Svůj opačný závěr žalovaná nezdůvodnila. Poukazuje na to, že pohovor je nutné hodnotit komplexně, nikoli tendenčně. Žalobce kritizuje způsob vedení a hodnocení pohovoru. Připomíná, že pohovory nesmějí sloužit pouze k hledání rozporů a nesmí se hodnotit tendenčně. Podle čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice musejí k neudělení pobytového oprávnění existovat buď přímo důkazy nebo alespoň závažné a objektivní důvody k domněnce, že by žalobce v Česku pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí. Takové důkazy či závažné a objektivní důvody správní orgány nemají. Směrnice stanoví zásadu, že pobytové oprávnění za účelem

studia se má spíše udělit než neudělit. Žalobce doložil všechny požadované dokumenty a absolvoval náročný proces podání žádosti, což svědčí o jeho vážném zájmu studovat v Česku.

IV. Vyjádření Komise k žalobě

18. Podle Komise žalobce nedokázal relevantním způsobem prezentovat přínos studia. Nezvládl konkrétně vysvětlit, proč se rozhodl studovat v Česku a na dané škole. Žalobcovo doložení všech požadovaných dokumentů a vynaložení času a peněz na žádost jednoznačně neprokazuje motivaci k plnění deklarovaného účelu pobytu. Předložení náležitostí směřuje pouze k naplnění obligatorních náležitostí žádosti, ale nevyvrací riziko zneužití povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Pokud žalobce investoval čas a energii do realizace studia, lze oprávněně očekávat, že dokáže takovou investici věrohodně zdůvodnit, což se nestalo.
19. Z pohovoru vyplynulo, že žalobce nedokázal prokázat základní znalost z oblastí, o které se podle svých slov zajímá. Ačkoli žalobce poukazuje na svou angažovanost v UNICEF, která měla být podnětem pro jeho zájem o oblast politiky, ekonomie a rozvoje, neprokázal ani jejich základní znalost. Žalobce neměl hlubší povědomí o vybraném studijním programu, neměl ani konkrétní informace o jeho průběhu či ukončení. Některé jeho odpovědi nasvědčují tomu, že o studium ve skutečnosti nemá zájem.
20. Komise uvádí, že tyto nesrovnalosti představují dostatečně závažné a objektivní důvody vedoucí k domněnce, že žalobce nemá v úmyslu studovat a povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia hodlá zneužít k odlišnému účelu. Úmysl žalobce studovat se dostatečně neprokázal. Deklarovaný studijní záměr představuje pouze formální záminku pro získání pobytového oprávnění.

V. Hodnocení soudu

a. Základní právní rámec posuzování žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia

21. S ohledem na unijní rozměr věci je třeba příslušná ustanovení zákona o pobytu cizinců upravující důvody pro neudělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia vykládat eurokonformně. To zde především znamená, že by k zamítnutí žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia bylo možné přistoupit pouze v případě, že by tu byl některý z důvodů předvídaných studijní směrnicí.
22. Soudní dvůr uvedl již v rozsudku ze dne 10. 9. 2014 ve věci C-491/13, *Ben Alaya*, že čl. 12 tehdejší směrnice 2004/114/ES (kterou později nahradila studijní směrnice) je nutné vykládat v tom smyslu, že dotčený členský stát je *povinen přijmout na své území státního příslušníka třetí země, který hodlá na jeho území pobývat déle než tři měsíce za účelem studia*, pokud: (a) tento státní příslušník splňuje podmínky přijímání taxativně stanovené v čl. 6 a 7 směrnice a (b) členský stát vůči němu neuplatňuje některý z výslovně ve směrnici uvedených důvodů pro odepření povolení k pobytu. Z toho plyne, že *na udělení pobytového oprávnění za účelem studia ve smyslu směrnice existuje právní nárok*.
23. V souladu s čl. 20 odst. 1 studijní směrnice členský stát žádost zamítne, pokud cizinec nesplní obecné podmínky stanovené v článku 7, příslušné zvláštní podmínky stanovené v článku 11, nebo předloží doklady, které získal podvodně nebo jsou padělané či pozměněné. Nad rámec původní směrnice 2004/114/ES pak studijní směrnice v čl. 20 odst. 2 upravuje několik fakultativních důvodů zamítnutí žádosti. Jedním z nich je podle písm. f) situace, ve

které má členský stát „důkazy nebo závažné a objektivní důvody k domněnce, že státní příslušník třetí země by v zemi pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí“.

24. Z toho plyne, že pokud žadatel prokáže splnění obecných a zvláštních podmínek podle čl. 7 a 11 studijní směrnice, a správní orgán vůči němu uplatňuje některý z důvodů pro neudělení pobytového oprávnění, pak *je na tomto správním orgánu, aby náležitě prokázal naplnění tohoto důvodu*. Jinými slovy, žadatel nese důkazní břemeno ohledně naplnění obecných a zvláštních podmínek vyžadovaných studijní směrnicí pro udělení pobytového oprávnění. A správní orgán nese důkazní břemeno ohledně důvodu pro neudělení pobytového oprávnění.
25. Obecně lze se správními orgány souhlasit, že samotné předložení obligatorních náležitostí k žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia automaticky neznamená, že povolení musí cizinci udělit. Ze studijní směrnice jasně vyplývá, že správní orgány mohou zkoumat, zda žadatel nemá v úmyslu zneužít povolení, např. k jinému než deklarovanému účelu. Zamítnout žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia ovšem lze, pouze pokud správní orgány mají k dispozici buď (i) důkazy nebo (ii) závažné a objektivní důvody, které směřují k domněnce, že by státní příslušník třetí země v zemi pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí.
26. Odůvodnění studijní směrnice v bodě 14 na jednu stranu hovoří o potřebě zlepšit a zjednodušit podmínky vstupu a pobytu pro ty, kteří by do Evropské unie rádi přišli za účelem studia. V bodě 41 však zároveň stanoví jasná pravidla sloužící jako prevence zneužívání a nesprávného využívání řízení o pobytových žádostech. Uvádí, že „[v] případech pochybností ohledně důvodů žádosti o přijetí by členské státy měly mít možnost provést příslušné kontroly nebo požadovat doložení některých skutečností tak, aby v jednotlivých případech mohly posoudit, jakému výzkumu, studiu, stáži, dobrovolnické službě, programu výměnných pobytů žáků nebo vzdělávacímu projektu či činnosti au-pair se žadatel hodlá věnovat“.
27. Výkladem některých aspektů čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice, které jsou relevantní i pro nyní posuzovanou věc, se zabýval Soudní dvůr v rozsudku ze dne 29. 7. 2024 ve věci C-14/23, *Perle* („rozsudek *Perle*“). Soudní dvůr v bodě 48 tohoto rozsudku uvedl, že žádost o přijetí lze zamítnout pouze tehdy, pokud zneužívající povaha žádosti o pobytové oprávnění „dostatečně zjevně vyplývá ze všech relevantních skutečností“, které mají správní orgány při posuzování žádosti k dispozici.
28. Příkladem pak Soudní dvůr uvádí, že nesrovnalosti ve studijním plánu žadatele mohou představovat jednu z objektivních okolností přispívajících ke zjištění zneužití. Avšak pouze za předpokladu, že jsou tyto nesrovnalosti dostatečně zjevné a posuzují se ve světle všech konkrétních okolností projednávaného případu. Například změna oboru, jakožto obvyklá okolnost během vysokoškolského studia, nemůže sama o sobě postačovat k prokázání, že žadatel nemá v úmyslu skutečně studovat. Stejně tak pouhá okolnost, že zamýšlené studium přímo nesouvisí se sledovanými profesními cíli, nutně nesvědčí o neexistenci skutečného záměru studovat, odůvodňujícího žádost o přijetí.
29. Jelikož jsou okolnosti každé jednotlivé žádosti specifické, je podle Soudního dvora potřeba, aby správní orgány prováděly příslušné kontroly a požadovaly doložení konkrétních skutečností. Jedině tak mohou správní orgány žádost individuálně posoudit a případně vyzvat žadatele k podání příslušného upřesnění a vysvětlení.

30. Co se týče povahy zjištění, která správní orgán musí opatřit, aby mohl žádost zamítnout z důvodu uvedeného v čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice, tak lze odkázat na stanovisko generálního advokáta de la Toura ve věci *Perle* ze dne 16. 11. 2023. Generální advokát v bodě 59 stanoviska vychází z toho, že se jedná o předběžné posouzení. Správní orgány by měly „pouze“ hypoteticky určit úmysly žadatele, pokud jde o cíl jeho pobytu.
31. Jedná se tedy o odlišné posouzení ve srovnání s čl. 21 odst. 1 písm. d) studijní směrnice, který upravuje důvody pro odnětí nebo neprodloužení pobytového oprávnění. Při jeho použití už musí správní orgány disponovat věcnými zjištěními o objektivních okolnostech (typicky situace, ve kterých cizinec ne zahájil příslušné studium nebo jej přerušil či předčasně ukončil, nebo vykonává výdělečnou činnost překračující maximální povolený počet hodin, či bydlí daleko od místa studia, dokonce i na území jiného členského státu). Jak uvedl generální advokát v bodě 60 svého stanoviska, „[k] takovým zjištěním lze dospět obtížněji, pokud byla žádost podána v době, kdy státní příslušník třetí země ještě pobývá mimo území dotyčného členského státu.“
32. K čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice se pak generální advokát v bodě 61 stanoviska vyjádřil v tom smyslu, že k prokázání může sloužit jakýkoli důkaz. Dodal, že „důvody, z nichž příslušný orgán vychází, musí být ‚objektivní a závažné‘, což znamená, že tento orgán musí mít stálé a pevné důvody, jež jsou výsledkem individuálního přezkumu žádosti odůvodňujícího její zamítnutí.“
33. Podle bodu 63 stanoviska generálního advokáta nepostačuje pouhé zpochybnění cíle a účelu žádosti správním orgánem. Je zapotřebí, aby správní orgán „byl přesvědčen o tom, že cílem ani účelem pobytu nebude studium na vysokoškolské instituci, která je uvedena v této žádosti. Toto posouzení musí být založeno na souboru objektivních i subjektivních indicií a může vyžadovat vzájemnou spolupráci zúčastněných subjektů“. Úmysl státního příslušníka třetí země je oním subjektivním prvkem, který lze zpravidla vyvozovat z takových objektivních kritérií, jako je „jeho zápis do vysokoškolské instituce, zaplacené poplatky za studium, znalost jazyka hostitelského členského státu, řádný průběh jeho předchozích pobytů v některém z členských států Unie.“
- b. Správní orgány nedoložily důkazy nebo závažné a objektivní důvody o tom, že žalobce hodlá zneužít povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia k jinému účelu*
34. Soud se zaměřil na to, zda v případě žalobce skutečně existovaly důkazy nebo závažné a objektivní důvody pro domněnku, že hodlá zneužít povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia k jinému účelu.
35. Předně je nutno uvést, že spočívá-li důvod pro neudělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia v pochybnostech o skutečné motivaci žadatele, ze znění § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců nevyplývá pro správní orgány povinnost zjišťovat, za jakým konkrétním účelem podle nich hodlá žadatel pobyt zneužít (rozsudek Městského soudu v Praze, ze dne 23. 3. 2018, č. j. 6 A 85/2015-34). Správní orgán tedy nemusí disponovat přímými důkazy, že úmysl žadatele je odlišný. Postačí mu konkrétní (objektivní i subjektivní) indicie, které však budou ve svém souhrnu natolik „stálé a závažné“, že umožní správnímu orgánu určit pravděpodobné úmysly žadatele, pokud jde o cíl jeho pobytu (srov. bod 59 stanoviska generálního advokáta ve věci *Perle*). Správní orgán by měl být přesvědčený o tom, že plánovaný účel pobytu cizince je jiný než ten deklarovaný (být nemusí tento jiný účel specifikovat).

36. Lze si představit situaci, ve které k takovému závěru může správní orgán dospět již na základě obsahu pohovoru provedeného s cizincem na zastupitelském úřadu České republiky. Tak tomu bude tehdy, pokud skutečnosti o nenaplnění studijního účelu pobytu sám cizinec přímo nebo nepřímo při pohovoru uvede. K podloženému závěru o zneužití pobytu za jiným účelem nicméně může vést i kumulace řady dílčích, avšak závažných indicií – cizinec nezná buď vůbec nebo na potřebné úrovni jazyk, v němž se má studium realizovat, nedokáže uvěřitelně popsat svou motivaci ke studiu, nezná podrobně podmínky a průběh studia, nezaplatil poplatky za studium, neví, proč si vybral ke studiu Česko, nezná praktické podmínky života v Česku apod.
37. K domněnce o zneužití pobytu za jiným účelem, než je studijní účel, naopak nepostačuje pouze to, že cizinec odpovídá na otázky zastupitelského úřadu stručně či obecně. Přílišná stručnost, obecnost či rozpory ve výpovědi mohou být jednou z indicií nasvědčujících tomu, že deklarovaný účel pobytu cizince nebude plnit. V některých případech bude jistě indicií zcela zásadní. Zároveň je však v takové situaci na zastupitelském úřadu, aby vhodně volenými doplňujícími otázkami zjistil potřebné skutečnosti. A případně na OAMP či Komisi, aby dalšími postupy (např. ve spolupráci s příslušnou vysokou školou) obstaraly další důkazy, na nichž je možné založit použití čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice (srov. k tomu body 63 až 67 stanoviska generálního advokáta ve věci *Perle*).
38. Správní orgány založily své závěry v této věci na pohovoru provedeném se žalobcem dne 15. 10. 2024 na velvyslanectví. Jeho průběh zachycuje záznam z pohovoru. OAMP i žalovaná ve svých rozhodnutích uvedly totožné skutkové důvody, pro které měly odpovědi žalobce za nepřesvědčivé. Žalobce podle správních orgánů neobjasnil, z jakého důvodu si zvolil právě toto studium, neměl dostatečné informace o zamýšleném účelu pobytu i obsahu studia a vzbudil v nich pochybnosti o skutečném a vážném zájmu tento účel plnit.
39. S tímto hodnocením soud nesouhlasí. Důvody, které správní orgány uvádějí na podporu svého závěru, že žalobce nehodlá plnit účel pobytu, jsou sice do jisté míry relevantní. Samy o sobě však k tomuto závěru nepostačují.
40. Žalovanému lze dát obecně za pravdu, že budoucí student vysoké školy by měl dokázat popsat svou motivaci ke studiu a důvody, které ho vedly k výběru konkrétní školy, resp. zvoleného studijního programu. K žadatelem uváděným skutečnostem pak správní orgány mohou přihlížet při posuzování možného úmyslu zneužít pobytové oprávnění k jinému účelu, než je studium.
41. Lze také souhlasit s tím, že pokud se někdo hlásí na politologicko-ekonomický studijní program se zaměřením na globální problémy rozvojového světa, tak že bude mít alespoň základní ekonomické a politologické znalosti. Při pohovoru žalobce skutečně nedokázal přesně vysvětlit význam řady politologicko-ekonomických pojmů, jako jsou makroekonomie, OECD a AfDB. Žalobce je přitom svým profesním zaměřením učitel a deklaroval zájem o oblast politologie, ekonomie a rozvoje. Zájem žalobce o studium však nelze posuzovat výhradně na základě znalosti uvedených pojmů. Studium, o které se uchází, je totiž určeno právě k tomu, aby mu poskytlo odborné kompetence a hlubší porozumění politologicko-ekonomickým tématům. Je rovněž nutné zdůraznit, že některé tyto pojmy mají původ či souvislost s evropskými mezinárodními institucemi (OECD a členské státy EU), zatímco africké země, včetně domovské země žalobce, nejsou jejich součástí. Z tohoto hlediska nelze očekávat, že by žalobce tyto organizace a jejich strukturu

dokonale znal, zejména pokud jeho profesní zaměření a zkušenosti vycházejí spíše z lokálního (užšího) kontextu.

42. Položené dotazy při ústním pohovoru ohledně zkratk a fungování mezinárodních organizací jsou přitom přinejmenším zarážející. Pokud žalobce uvedl, že nezná význam zkratky OECD, zcela jistě nebylo nutné (ani vhodné) pokládat mu řadu doplňujících dotazů týkajících se jejího sídla a počtu členů. Stejně tak, pokud žalobce nebyl obeznámen se zkratkou AfDB, je logické, že nebude vědět ani místo, kde tato banka sídlí. V tomto směru by se nepochybně jako vhodnější jevíly dotazy směřující k organizaci UNICEF, pro kterou chce žalobce v budoucnu pracovat, a která jej dle jeho vlastních slov motivuje k získání magisterského titulu. UNICEF je přitom z hlediska rozvojové spolupráce a socioekonomické demografie – tedy z hlediska zvoleného oboru – klíčovou institucí, jejíž existence a znalost přímo souvisí s motivací žalobce ke studiu.
43. Právě nedostatečné posouzení žalobcovy motivace ke studiu ve zvoleném oboru soud považuje za zásadní nedostatek obou správních rozhodnutí. Žalobce studoval bakalářský studijní program, poté začal pracovat jako učitel a během své pedagogické praxe se mu naskytla příležitost působit jako dobrovolník pro UNICEF. Tato zkušenost jej zaujala natolik, že začal zjišťovat možnosti pracovního uplatnění v rámci této organizace. Zjistil však, že pro získání dlouhodobé pozice je nezbytné mít ukončené vysokoškolské vzdělání. Žádná univerzita v jeho domovské zemi přitom nenabízela odpovídající politologicko-ekonomický obor. Z tohoto důvodu se rozhodl vycestovat za studiem do zahraničí a po jeho ukončení se vrátit do své domovské země a začít pracovat pro UNICEF. Kromě toho ve škole působí jako patron klubu WASH, spolupracuje s UNICEF při návštěvách školy a podílí se na vzdělávání studentů v oblasti ochrany životního prostředí. V rámci těchto aktivit mj. zapojuje studenty do výsadby stromů a účastní se edukačních programů (naposledy dne 21. 11. 2023 s názvem Climate Action for Children). K tomu doložil také několik fotografií. Tvrzení žalobce, že se zajímá o politologii, ekonomiku a rozvoj, tedy nejsou nepodložená a ve svém souhrnu spíše svědčí o jeho skutečném zájmu o získání magisterského titulu za účelem budoucí profesní kariéry v UNICEF.
44. Nic z výše uvedeného však OAMP ani Komise nezkoumaly. Životním příběhem žalobce se nezabývaly a nesnažily se adekvátně zjistit, zda je jeho tvrzená motivace ke studiu autentická a konzistentní. Tazatel žalobci nepodkládal žádné cílené otázky týkající se jeho dobrovolnické stáže pro UNICEF, nezajímal se o průběh jeho pedagogické praxe, o konkrétní projekty, na nichž se podílel v oblasti ochrany životního prostředí, ani o jeho úlohu při vzdělávání studentů v otázkách udržitelného rozvoje. Stejně tak se jej nikdo nezeptal na to, proč se rozhodl právě pro oblast ekonomiky, politologie a rozvoje, co ho k těmto tématům přivedlo a jak je chce ve své budoucí kariéře využít. Správní orgány se ani nezajímal o to, jakou konkrétní pracovní pozici by chtěl žalobce v rámci UNICEF zastávat a jaká je jeho představa o budoucím profesním směřování (jakým oblastem či projektům by se chtěl po skončení studia věnovat a jak mu v tomto směru zvolený obor pomůže).
45. Každá z těchto otázek by přitom mohla přinést zásadní informace o skutečné motivaci žalobce ke studiu ve zvoleném oboru i jeho záměru vrátit se po dokončení studia do své domovské země a začít pracovat pro UNICEF. Místo toho tazatel žalobci kladl převážně zkratkovité a formální dotazy, jejichž vypovídající hodnota o žalobcově motivaci je přinejlepším minimální (je-li vůbec nějaká). Oproti soudem shora navrhovaným dotazům jistě nemohou dotazy směřující na význam zkratk, sídla a strukturu mezinárodních

organizací, které žalobce v souvislosti se svou motivací ke studiu vůbec nezmiňuje, přinést významné poznatky o skutečném účelu jeho pobytu.

46. Odůvodnění rozhodnutí žalované i OAMP v tomto směru působí tendenčně. Správní orgány podle soudu nepatřičně zdůrazňují odpovědi žalobce, které podle jejich subjektivního mínění podporují jejich závěr o zneužití povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Provedený ústní pohovor však v tomto směru nemůže být dostatečným podkladem pro závěr, že žalobce nemá o zvolený obor skutečný zájem, pokud jeho motivaci ke studiu tazatel, resp. OAMP fakticky vůbec nezkoumal. Právě absence otázek směřujících k pochopení žalobcovy vnitřní motivace ke studiu ve zvoleném oboru, přestože jim předložil ucelený a na první pohled uvěřitelný příběh o jeho zájmu o daný obor, činí obě rozhodnutí nepřesvědčivými a ve výsledku povrchními.
47. Není přitom pravdou, že žalobce měl při pohovoru prostor a příležitost veškeré informace související s jeho motivací ke studiu sdělit. Neměl. Pokud žádné dotazy směřující k jeho vnitřní motivaci nedostal, pak podle soudu mohl důvodně předpokládat, že o jeho zkušenostech, pohnutkách a aktivitách podporujících jeho zájem o studium tazatel nechce (nepotřebuje) slyšet. Možná i právě proto, že je považuje za nesporné z podané žádosti. Na to vše se přitom mohl tazatel žalobce na velvyslanectví zeptat. Soud nevylučuje, že kdyby dotazy mířily hlouběji a přímo k osobě žalobce, možná by se skutečně ukázalo, že tu jsou důvody pro podložený závěr o zneužití pobytu za jiným účelem. Soud však v dosavadním spisu taková závažná skutková zjištění nenašel.
48. Je jistě alarmující, že žalobce neuměl s jistotou určit úřední jazyk Česka, pokud uvedl, že je to český jazyk nebo holandština. Nutno však dodat, že vyučující jazyk zvoleného programu je angličtina, kterou žalobce ovládá, což mu umožňuje zúčastnit se studia bez jazykových bariér. Za zcela zcestnou soud nepovažuje ani odpověď žalobce, že si pro své studium zvolil Česko proto, že ho považuje za nejbezpečnější. Ačkoli se jedná o obecné a zjednodušující tvrzení, v kontextu žalobcovy země a celé řady dalších zemí je Česko z hlediska bezpečnosti skutečně stabilní a pro studium zahraničních studentů nepochybně příznivé. Volba studia v Česku prostřednictvím internetu, jestliže žalobce jako první našel Mendelovu univerzitu s odpovídajícím politologicko-ekonomickým oborem, není sama o sobě nevěrohodná ani nelogická. Pokud žalobce našel vhodnou zemi i studijní program hned napoprvé, lze mu jen stěží vyčítat, že nezvažoval alternativní programy na jiných univerzitách. Žalobce zvažoval možnost magisterského studia v domovské zemi. Ta však odpovídající obor s politologicko-ekonomickým zaměřením neposkytuje. Z tohoto pohledu se jeví jako přirozené, že žalobce hodlá vycestovat za dalším studiem do zahraničí.
49. V očích soudu ani nemělo takovou váhu, pokud žalobce neodpověděl zcela správně na dotazy týkající se průběhu a ukončení studia. Je pravdou, že nevyjmenoval všechny povinné předměty z prvního a druhého semestru. Ale dokázal uvést většinu z nich. Přestože neznal přesný počet kreditů přidělených jednotlivým předmětům, věděl, že studium je založeno na kreditovém systému. Znal celkový počet kreditů nutných k úspěšnému ukončení studia. Věděl, že získá titul inženýr a byl si vědom i existence volitelných předmětů, které musí absolvovat. Věděl, kde bude probíhat výuka, kde bude mít ubytování a znal přesnou výši poplatků za studium i ubytování. Tato znalost je podle soudu již sama o sobě poměrně podrobná a v mnoha ohledech přesahuje znalosti celé řady domácích uchazečů o studium v jimi zvolených studijních oborech. Soud nepovažuje za problematické ani to, že žalobce při pohovoru nedokázal popsat obecné možnosti uplatnění absolventů zvoleného oboru. Z pohledu žalobce totiž nebylo rozhodující, jak

široké spektrum profesních možností daný obor otevírá, nýbrž skutečnost, že jeho absolvování je pro něj předpokladem k tomu, aby se mohl ucházet o práci v UNICEF.

50. Pokud OAMP vytkl žalobci, že k podmínkám dokončení studia neuvedl diplomovou práci a státní závěrečnou zkoušku, pak na to žalobce mohl a měl dostat doplňující dotaz. To platí i ve vztahu k celé řadě dalších dotazů, konkrétně k vědomostem o studiu, výběru Česka, výběru Mendelovy univerzity a očekávání od zvoleného oboru. Odpovědi na tyto otázky OAMP považoval za příliš obecné. Přitom na to nikdo žalobce upozornil a nedal mu možnost své odpovědi upřesnit. Pokud žalobce nedostal žádné doplňující dotazy s požadavkem na konkretizaci, mohl důvodně předpokládat, že standard jeho odpovědí postačuje. Byť jsou některé žalobcovy odpovědi obecnějšího rázu a v některých případech stručné (nevyčerpávají celou otázku), tak nejsou zjevně nevěrohodné. To platí i pro mnohé doslovné citace, které správní orgány uvádějí, jako by snad samy o sobě dokládaly snahu žalobce zneužít povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia (pokud např. žalobce chce studovat mezinárodní teritoriální studia, tak je zcela logické, že se bude učit o „bezpečnosti potravin, rozvoji a politických vědách“).
51. Zcela shodné výtky lze směřovat i vůči rozhodnutí Komise, která zaujala stejné závěry, na něž již soud výše reagoval. Za nekorektní soud považuje tvrzení Komise, že žalobce nedokázal podat relevantní informace o své motivaci ke studiu, pokud ve skutečnosti žádné dotazy směřující k jeho vnitřní motivaci nedostal. O to spíše se těmto skutečnostem měla věnovat Komise v odvolacím řízení, kde žalobce zdůraznil svou dlouhodobou spolupráci s UNICEF, účast v rozvojovém projektu WASH či dalších enviromentálních programech a dokládal fotografie z akce UNICEF, které se zúčastnil.
52. Závěr Komise, že tyto skutečnosti měl žalobce uvést již při pohovoru, je nepřipadný, protože k tomu žalobce nedostal žádný prostor. Je proto logické, že tato tvrzení uvedl poprvé až v odvolání v reakci na rozhodnutí OAMP. Bylo proto úkolem žalované tyto skutečnosti vzít v potaz a přihlídnout k nim při posouzení žalobcovy žádosti.
53. Za irelevantní soud považuje i výtku žalované, že žalobce při pohovoru uvedl, že dá ve škole výpověď, aby mohl vycestovat za studiem, zatímco v odvolacím řízení sdělil, že má sjednané neplacené studijní volno. Není totiž ničím neobvyklým, že v době podání žádosti měl žalobce určitou (abstraktní) představu o způsobu zajištění svého vycestování, která se následně – v průběhu odvolacího řízení – změnila (konkretizovala) po dohodě se zaměstnavatelem na pro něj příznivější variantě. Samotná změna ve způsobu ukončení či přerušení pracovního poměru přitom nemůže mít žádný vliv na posouzení žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia.
54. Soud opakuje, že správní orgány nesou důkazní břemeno ohledně prokázání, že žalobce hodlá povolení zneužít za jiným účelem, než je deklarované studium. Bylo proto nejprve na zastupitelském úřadu, aby žalobci položil doplňující dotazy, nepovažoval-li jeho odpovědi za vyhovující. Soud si uvědomuje, že v tomto ohledu je situace komplikovaná v tom, že zatímco pohovor vede pracovník zastupitelského úřadu Česka, o žádosti rozhoduje – a tedy obsah pohovoru vyhodnocuje – jiný správní orgán. To však nemůže již k tíži žalobci. Pokud bude zastupitelský úřad používat formulářové otázky, aniž by obsah pohovoru vždy podle situace přizpůsobil konkrétním odpovědím žadatele, jeho vnitřní motivaci ke studiu a konečně také jeho osobě, pak hrozí, že správní orgány své důkazní břemeno neunesou. Stejně jako se stalo i v případě žalobce.

55. Soud si uvědomuje, že pokud o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia žádá člověk, který na území České republiky nikdy dříve nebyl a nestudoval zde, je posuzování žádosti ve vztahu k otázce plnění účelu náročné. Správní orgány musí v podstatě posuzovat budoucí chování cizince. Jak ovšem plyne ze studijní směrnice, *na udělení pobytového oprávnění za účelem studia existuje právní nárok*. Jestliže stát hodlá cizinci tento nárok odepřít, musí k tomu mít skutečně přesvědčivé důvody. Závěr o možném budoucím zneužití pobytového oprávnění k plnění jiného účelu musí z obsahu správního spisu (většinou právě z obsahu pohovoru s žadatelem) zřetelně plynout.
56. Lze proto uzavřít, že správní orgány sice měly motivaci žalobce ke studiu za spornou, ale neodstranily důkazní deficit. *Nepodařilo se jim opatřit dostatečné důkazy ani závažné a objektivní důvody pro domněnku podle čl. 20 odst. 2 písm. f) studijní směrnice*. Skutkový stav, z vycházely, není dostačující pro neudělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia podle § 56 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců.

VI. Závěr a náklady řízení

57. Soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí Komise i rozhodnutí OAMP, protože trpělo stejnými vadami jako rozhodnutí Komise. Soud současně věc vrátil Komisi k dalšímu řízení. V dalším řízení správní orgány zavazují právní názor soudu.
58. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalované povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 13 140 Kč.
59. Tato částka se skládá ze soudního poplatku ve výši 3 000 Kč (za podání žaloby) a dále z částky 9 240 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce, které spočívají v přípravě a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. K částce 9 240 Kč třeba dále připočíst paušální náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Částku 13 140 Kč tedy žalovaný uhradí k rukám zástupce žalobce JUDr. Huga Körbla do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele*. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 23. září 2025

Martin Kopa v. r.
samosoudce